

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve: Egy évre 10 frt — kr. 1/2, évre 2 frt 50 kr. Fél évre 5 „ — „ Egeszes szám 10 „

Hirdetési díj:

Ötásasos peitörörét 5 kr. Nagyobb terjedelmű, mint szintén több ízben hirdetések, alk. szerint a legolcsóbb árért.

Keserédes nyalánkságok.

Az 1868-diki XXXIII. törvényczikk kijavítása alkalmával féket vesztett a pártgyűlés a függetlenségi pártnál is; egyik érdemes tagja a kormányjavaslat mellett szólt. a másik ellene. A Sennyei-párt pedig bedugott füllét ott, nem igen merete ultramontan lobbogóját kibontani, hanem ezen szerepet átengedte Zsedényinek és uram bocsá...

zem. De hogy mibe, az már a kormány dolga. Vagy olyan férfiakat nevezzen ki, kik mint tanfelügyelők — leírven a faluba — először is a vendégladót keresik, nem az iskolát, mint egy volt tanfelügyelő. — Jön t. i. kocsin be a faluba; az iskola erkélyén áll a tanító. „Hallja-e az ur”, — szól a nagyságos a tanítónak „Ez a koremsa? „Nem, a lón a felelet, — „arrább van. „Mánap azután kitiint, hogy a kérdező a tanfelügyelő kir. tanácsos ó nagysága volt. Az iskolában azután másnap elmondja a gyerekeknek a nagyméltóságú m. kir. miniszterek névsorát, s kiemeli, hogy melyiknek t. i. a kultuszminiszternek köszönhetünk mi (a tanfelügyelő, nemde?) legtöbbit, megmutatja nekik a Zahara sivatagot (házajoktról meg azt se tudják, merre van), s... vagy két évig bottal ütheted a nyomát, míg ismét eljön. Most tán jobbkat kapunk!

kintve, hogy ő a nemzeti bank és önálló vámentület mellett akar szólni; tekintve, hogy Tisza Kálmánnak már egyszer bizalmat szavaztunk, hát: (daczára annak, hogy kell) nem kell nemzeti bank és önálló vámentület, hanem — az kell, mi Tiszának kell, úgy kell, mint Tisza formulázta, akkor kell, mikor Tiszának kell; hanem Tiszának mi kell, azt nem tudja senki. (Tudja Móríc Pál) Beismerik a szabadelvűek, hogy Simonyi Ernő jót fog mondani, akarni; hanem szabadelvűségük tiltja, hogy ők Simonyi E. mellett szavazzanak. — Difficile est satyram non scribere! Nekik az kell, a mi majd Tiszának kell, és úgy a mint ő fogja formulázni. — „Jeruzsálem lányi sirjaitok, keseregjétek, roppant vakságán a magyar nemzetnek!” Már most legyen következetes nemes Pest vármegye — a dicső alkotmány-száné! Adja be a következő törvényjavaslatot az országgyűléshez beczikkelezés- s a vármegyék elé, pártolás végett: Törvényjavaslat a függetlenségi párt kiáltásáról: 1. §. Az önálló gondolkozás megtiltatik. 2. §. Az ennek daczára gondolkozni akaró csak a belügyminiszter formulázása szerint emlékedhetik. 3. §. Ezen szók: „indítvány”, „pártolás”, „önálló gondolkozás”, „bank”, „önálló vámentület” ezennel kitoröltöttek a Fogarassy-féle magyar szótárból. 4. §. Ezen törvény csak addig érvényes, míg Tisza K. a kormányelnök és belügyminiszter. 5. §. E törvény végrehajtásával a belügyminiszter bizatik meg. No atyafiak! A ki vesz, annak lesz! Alljunk be szabadelvűeknek! könnyű mesterség; csak a nyakad csigája járjon könnyen, hogy bölínthass igen-t s kész ember lesz belőled! A szabadelvű megyék és városok elfogadják e javaslatot, s hálaíratot intézenek Pestmegye közönségéhez; — a magy. tud. egyetem bölcsészeti kara pedig már el is határozta, hogy ezen törvényjavaslat valameny pártolójának ingyen állítja ki a doctor philosophiae címet; mint a kolozsvári egyetem tette Gyulay Pállal, t. i. kiadták neki a tiszteletbeli doctor philosophiae diplomát. — Tán tiszteletbeli okos embernek akarták kinevezni? Épen most ajánlja egy telivér szabadelvű polgártársam, hogy a főntébbi törvényjavaslat 4- és 5-dik §-ai közé kellene igtatni 4-dik §-nak: Azon philosophus, ki először mertel mondani: Cogito, ergo sum! ezennel boldondnak, sőt hazaárulónak deklarálják, kinek veszeltyt hozó ezen mondata a szabadelvű pártot megakadályoztatná honmentő munkájában. Hámory Marcell. — A jövő évi költségvetés — mint a „N. H.” halja — egy millióval lesz nagyobb az événél, nem számítva bele az enél tetemesen nagyobb póthitel, mely a boszniai menekültek ellátásának rendkívüli szükségében találja fel indokolását. — A „P. L.” azt jegyzi meg erre, hogy még ez eredmény elérése is nagy megerőteltébe fog kerülni a magyar kormányának. Ertesülése szerint ugyanis a kö- *) Gondolkozom, tehát létezem.

zós hadügyminiszterium a mult évhez képest nem egy, de több millióval fog többet követelni. Szép biztosítások. — Az erdélyi és horvátországi csendőrség, hir szerint, a magyar kormány alatt lesz teljesen és véglegesen, mégpedig a honvédegyréség alatt a katonai állásra vonatkozó minden szempontból, s a belügyréség alatt a személyi és vagyonbiztonság feltartását czélzó feladatát illetőleg. — A miniszterek Bécsben léte alatt zágrábi hírek szerint a határvidéki vasutak kérdése is tárgyalatni fog. Mollináry tábornok ez ügyben legközelebb föl is megy Bécsbe. — A francia kormány, mint a „K. N.” értesül, allami dohánygyártása számára 150,000 kilogramm 1875 évi magyar dohány levelet akar ajánlati uton vásárolni. Az ajánlatok ápril 19-ig nyújtandók be a francia pénzügyminiszteriumhoz Párisba. — A magyar fővárosból. Király ő felsége az aranyos-medgyesi g. cath. templom helyreállítására magán pénztárából 200 frtot adományozott. A vizátlás a főváros mellett egy nap óta változatlanul 16 láb 8 és fél hüvelyk. Korcsok Pál a nemzeti színház érdemes veterán tagja nyugalomba helyeztetett. Tegnapelőtt éjjel a muzeumtcazi Móríc Pál-féle ház 3-ik emeletén ismeretlen tettes a magy. kir. államasutak igazgatóságának ott levő rajntézetébe tört, s az összes rajz eszközöket, nehány irodai kabátot s több értékes tárgyat ellopott. Ifj. gróf Zichy Ferencz a theologia tudorává avatott. Egy szabó segéd öngyilkossági szándékkal a Dunába ugrott, azonban tettét megbánván, önmaga kiuszott a partra, honnan ápolás végett a Rókusba szállítottatott. Vidék. — A „Debreczen” levelezése. — Szerencsés vidéke 1876. márt. 26. Alig dördült el a fegyver, mely a kaki ref. egyház — (két ízben tett szerencsétlen hásszága feletti kétségesbeesésében renyert vesztett) — jelkésének életét kioltá, csaknem azon percében, a szörnyű éj zivatarának tomboló, rontó zajában a meggyászói ref. népes egyház köztszerteletben álló gondnokának, egy anyagi viszonyok közt élő, boldog család-apának — 10 öles mely kútból kivont hullaja felett jajgatott és titokteljesen véghez vitt gyász kísérletet magoknak megmagyarázni nem tudó özvegy és 6 árva: már is hozzák a hirt, hogy egy kis-dobozai előkelő gazdát, hova vetését ment megnézni, tagbitokáról, halva hozták haza... és így tovább! egyik rémhír után a másikak telik meg a jaj és sobajokkal saturál: lég. Hát a Tisza, a szép magyar folyó?! Ennek hullámai is ellenünk esküdek, bővize kitolta medréből a Bodrogot, (mely előntötte a szép „Bodrogköz”-öt) s a Taktát mar mintegy 6 tanayát, segítve a felkádó földortól, habár nem vérszenes is megfürösztött. Az uhelyi vonat Patakon felül nem közlekedik. Tokaj és Bodrogkeresztúr közt az országutat hasznavehetelenné tette a víz; e helyen szerencsétlenség is történt, egy izraelita és egy magyar, kik tévedésből a vízár melének hajtottak, lovastól, szekeresstől oda veszttek. Legszerencsétlenebbek: az eszláriak; e szép kis helyiséget az áradat, mondhatni, egészen megsemmisítette, lakóit hajókora sorhádi futasok a tokaji magaslatokra költöztették. E fázulak szomszédos mintegy 12—13 község kisebb-nagyobb mértékben az ár alatt veszeltyette van. Ezt nagyobbára a mult hó 18-diki éj és 19-iki orkán és jegeseső tette, a Tiszát a 0 pont felett 23—24 lábára dagasztva. Bercel, Dombbrád stb. ez az áradásokat már gyakran kiállott vidék, még nem látott ily vízvízont! A védtöltés épen Dombbrád alatt repedt meg, s bár éjjel-nappal dolgoznak s földszákkal rögtön erősítik és tömlik a megágyult s átvíznyesődött pontokat; Dombbráon azért a veszelty nagy, mert a frissföld a roppant nyomást nem bírja kiállani, s hova az ár már benyomult, a házak omlanak össze. Az ár még ez hangon — és hirtelen megfordulva mindkét kezemet szenvedélyes mozdulattal megragadta. — Sergei Michaelowitsch, ez nem szép... megérdemlette-e azt? Ne gyötörjön, mondja meg nekem... mondja meg őszintén, harag-szik-e rám, vagy nem? Volt ön valaha ellen-séges indulattal irántam? Tudnom kell... érdeklomben fekszik... sok függ rám nézve az ön jó vélekedésétől, azonban az igazság mindenek felett becses és drága. Mondja, — mondja meg az igazságot. E nem vált érzelmenyilvánítás megindított. Szükségesnek láttam, hogy mondjak neki valamit, mi hangulatának megfelelt. Azonban az semmi jelentőséggel sem bírt és ő maga sem azt óhajtott, mert csak úgy félig hallgatott zavaimra. Arca bánatos volt, pilláink könyök ragyogtak. A nélkül, hogy kezeime tel-bocsátotta volna, visszahanyatlott és érbethetlen szavakat suttogott. Nem figyeltem rá jól, mert egy kellemetlen égés szag keltette fel figyelmemet. Kezdetben gyengén volt érezhető, de majd mindig erősebb és erősebb lón. — Eg valami — mondam végre — és feltekinték.

óban is, a folyton fuvó északi erős szélről korbácsolva folytatja pusztítását. Ha egy helyen apad, az árter folyásában más ponton nő és dühög. A honnan az ár elhúzódott, az ősi vetések iszap alatt maradtak, s új vetés alá nehezen szarad az átázott földalaj. Az ártól elöntött helységek jelene, jövője a legnagyobb mértékben megdőbent. Tessék a mi atyáskodó kormányunknak emelni az adót, és hinni még tovább is, hogy a mit a közönséges alkotmány csatornái, rossz gazdálkodásuk révén elbocsátottak, majd ki-zejtük mi! Az ár csak majd elhúzódik; de a véze-hajtók nyakunkon maradoak deczemberig. Boldoguljon a ki tud, mi nem tudunk. r. i. S á m s o m 1876, ápril 1. Helybeli jegyző tek. Kovács Károly ur az árvízkarosultak javára gyűjtő ivet bocsátott ki a közsébe. Nemes törekvése nem marad eredmény nélkül. A másodjegyzői állomást, miután Kiss Ferencz mult hó 20-án a nagyváradi köz-körháztan meghalt: ideiglenesen Kaszás József szováthi volt tanító foglalta el. Iskoláink nyilvános vizsgái holnap fog-nak megkezdetni. Debreczenben panaszkodnak, — ha vagy az egyik, vagy a másik harangzó, vagy to-rony óra rendetlenül végzi teendőit; pedig ott ha egy hibás, ott a másik s könnyen eliehet igazodni; de itt minálunk az egész mult évben fél négyet mutatott az óra, azután a köz-ség jó pénzért (100 forintért) megcsináltatta egy debreczeni — nem valami híresves óras-al s zótta már jár és mutat, csakhogy any-nyi féképen, a hány oldala van a toronyrak, néhanapján megesset az is, — hogy egyszerre 130-at is ütött, de van reményünk, hogy az előjáróság a szerződés értelmében az illető óras urral kifogja javíttatni. Koppantó. — Vidéki hírek. Szathmár-Némethiben a szathmármegyeyi árvízkarosultak javára mult hó 25-én jótékonycélyú hangverseny rendezte-tett, mely 202 frt 80 kr-t jövedelmezett. Nagy-Váradon f. é. ápril 29, 30 és máj. 1, 2, 3 napjain a biharm. gazdasági-egylet virágkiállítást rendez. A Berettyó apadásán van. B-Ujfalva határában a napokban két hattyt üt-tek. Bakonyzsegen egy beteg embernek azt javasolták, hogy huzassa meg magát. Erre két ember fejt, kettő a lábát úgy meghuzta, hogy 24 óra alatt belehalt. A halasi gőzmalom teg-napelőtt éjjel 2—3 óra közt az olajkamrában keletkezett tűz folytán, teljesen leégett. A kolozsvári egyházmegye Simon Eleket Kolozsvár város polgármesterét fogadnókka választotta. Színészet. —d-f. Nem hiába, hogy április elseje a „felületesek” napja, ez utolsó be-bizonyította annyiban a „Három csőrű kacsá” című operette, mely e napra hirdetve volt színházunkban előadásra, a mennyiben helyette két 1 felvonásos darab adatott. Első „Ilyenek ö k m i n d” című vígjáték, melyben Rott M. és Siposné kitünően alakították; — másik „Eljegy z e s l á m p a f e n y e j” című operette, — mely most kerüti szíre ez idényben először; s valóban elismerésünket kell kifejeznünk az összes személyzet irányá-ban, mely ez operetten működött, hogy e hirtelen elővett darabot oly szabatosan s kifogástalanul játszották. Különös díszetert érdemelnek Abonyiné és Kriger Kornélia, utóbbi egy szép koszorú s több virágcsokrot nyert a közönségtől, mely őt gyönyörű énekért számtalanzor zajosan megtapsolta. A fentebb em-lített darabváltozást, tudvalevőleg Németh János hirtelen történt megbetegedése okozta. Vasárnap, ápril 2-án adatott: Viola, eredeti népszimű 5 felvonásban, a „Falu jegy-zője” után írta Szigetih J. E szimű, mely a regények után kidol-gozott darabok közt méltán elfoglalja az első helyet nagyszerű alakokkal, érzéletes jelenet-ekkel rendelkezik. Az eredeti mű, most irány-regény, az akkori megyeirendszert ostorozza, s

A „DEBRECZEN” tárczája.

ELMOSÓDOTT NYOMOK. Bűnügyi regény 1 kötetben. Írta: Achscharumoff Miklós. Harmadik rész: V. Tschersoff naplójából. (Folytatás.) — Remélem — válaszoltam nevetve — nem adtam önnek okot arra, hogy tölem féljen. — Oh ellenkezőleg... Ön több, mint gyengédnek érző, ön igazságos és szívvelies... On elhalgatná talán, ha egy nőről rossz véle-ményt táplálhatna, de háta mögött nem be-szélne róla semmi rosszat, vagy bebizonyítat-lan tényközlés alapján nem itélne el. — Igen, önnek igaza van — mondam — csak arra kérem önt, legyen most mindvégig

őszinte és mondja meg nekem himezés nélkül, mi szolgálatot okot önnek azon feltevésre, hogy ön rossz véleményvel lehetnék ön felől. — Ah, sok, igen sok! — felelő fobász-kodva. — A legfőbb az, hogy sokan rosszul vélekednek felőlem, tudja ön, hogy első fér-jemről elváltam s már az egyedüli kedvezőtlen árnyékok vet rám. Azonkívül multam nem épen kifogástalan. Ennek oka részint boldogtalan első házasságom, részint túlhevés vérmérsék-letem. Csaknem gyermek voltam, midőn első férjemmel, kit gyűlötem, házasságra léptem. Elfogom azt önnek egykor kimerítően beszélni, de előre is kérem, ne legyen nagyon szigorú irántam. — Ön tréfál Nikolajewna Julia! Mint gondolhatja, hogy én képes volnék egy nőnek azon csekély szabadságot, melyet börtönörétől ki-csikar, bűnül róvni fel. Hozzon fel más okot, ha csakugyan van olyan. — Igen, még van egy — felelő rövid gondolkodás után. Mint férjem első neje ro-konának tudnia kell arról. Pál közvetlen és egyenesen vádoltott, hogy a szerencsétlen ha-lálának előidézésében része volt, és bár e gya-

nusítás alaptalan, mégis annak egy része reám háramlik vissza. Ért ön engemet. — Érttem, de ön maga is azt mondja, hogy így vélekedni alaptalan. — Nézetem szerint igen, de mások, mint ön jól tudja, oly gyorran készen vannak a gyanúsítgatásokkal. Én vagyok a második neje, tehát ebből már világos, hogy hibásnak kell lennem. Hallgatunk. Bizalmatlanul tekintetem reá. Szemeit ruhája szegélyzetére szegezte, majd hárapott, homlokát összeráncolta s majd zavartan, majd csudálkozva tekintett körül, mi egyébiránt lyféle nyilatkozatténelnél termé-szetes volt. — Tegyük fel, mi különben nem is messze áll az igazságtól, hogy Ivanitsch Pált nem igazolhatom... de miért hiszi ön, hogy a hibának egy részét öre tereimém? Hallgatott s nyugtalannak lenni látszott. — Nem tudom, — monda rövid gondol-kozás után, — de néha nem tudok szabadulni a gondolattól, hogy ön nem őszinte iránymu-ban... Ha ön tudná, mennyire fáj az nekem!... ha ön tudná azt! — ismétlé reszkető

hangon — és hirtelen megfordulva mindkét kezemet szenvedélyes mozdulattal megragadta. — Sergei Michaelowitsch, ez nem szép... megérdemlette-e azt? Ne gyötörjön, mondja meg nekem... mondja meg őszintén, harag-szik-e rám, vagy nem? Volt ön valaha ellen-séges indulattal irántam? Tudnom kell... érdeklomben fekszik... sok függ rám nézve az ön jó vélekedésétől, azonban az igazság mindenek felett becses és drága. Mondja, — mondja meg az igazságot. E nem vált érzelmenyilvánítás megindított. Szükségesnek láttam, hogy mondjak neki valamit, mi hangulatának megfelelt. Azonban az semmi jelentőséggel sem bírt és ő maga sem azt óhajtott, mert csak úgy félig hallgatott zavaimra. Arca bánatos volt, pilláink könyök ragyogtak. A nélkül, hogy kezeime tel-bocsátotta volna, visszahanyatlott és érbethetlen szavakat suttogott. Nem figyeltem rá jól, mert egy kellemetlen égés szag keltette fel figyelmemet. Kezdetben gyengén volt érezhető, de majd mindig erősebb és erősebb lón. — Eg valami — mondam végre — és feltekinték.

Összerázkódott. — Mi, hol? — Szivarja, ott fekszik a szőnyegen... Oh Istenem, és az ön ruhája! — De hát hol, hol, — Nézzze csak ön, itt. Ruhája szegélyéről füst szállt fel és egy kis láng harapódzott fel feléül. Megrémlve akart felugorni — de én rohamosan megkap-tam kezeit. — Maradjon élve, ne mozduljon, külön-ben e pillanatban lángba fog borulni. Csak fáradsággal sikerült kezeim közt megtartani. Azután lábaihoz vetettem maga-mat a szőnyegre és kezeimmel elfojtottam a tüzet. Szerencsémre nem harapódzott tovább, a füst is hamar kibuzódott a szobából, azo-nban ruháját nem voltam képes tovább fogva tartani. — Nézzzen szét, hogy nem ég-e még va-lahol valami! — monda — miután eleresz-tettem. (Folyt. köv.)

